

**Ewaluacja a wspomaganie pracy szkoły
na podstawie doświadczeń projektu
„System doskonalenia nauczycieli oparty
na ogólnodostępnym kompleksowym
wspomaganiu szkół”**

MARIANNA HAJDUKIEWICZ

Projekty na rzecz nowego systemu wspomagania pracy szkół

- **Projekt systemowy MEN:**

*„Wzmocnienie systemu wspierania szkół ze szczególnym uwzględnieniem doskonalenia nauczycieli i doradztwa metodycznego”
– Działanie 3.3*

- **Projekt systemowy ORE:**

„System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół” – Działanie 3.3

- **Powiatowe projekty konkursowe:**

Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół – Działanie 3.5

Rekomendacje

- **Wspomaganie adresowane do szkoły**, nie zaś wyłącznie do poszczególnych osób lub grup.
- **Wspomaganie pomaga szkole w rozwiązywaniu problemów**, a co za tym idzie nie wyręcza jej i nie narzuca rozwiązań.
- **Wspomaganie wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły** i odpowiada na jej specyficzne potrzeby.

Rekomendacje

- **Wspomaganie jest procesem**, czyli odchodzi od pojedynczych form doskonalenia, na rzecz długofalowych form pomocy szkole lub placówce.
- **W procesie wspomagania** uwzględnia się efekty kształcenia, w szczególności wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej szkoły lub placówki, oraz wyniki sprawdzianu i egzaminów zewnętrznych.
- **W procesie wspomagania** działania dostosowane są do kierunków polityki oświatowych państwa i wprowadzanych zmian w systemie oświaty.

Projekt systemowy ORE

System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganiu szkół

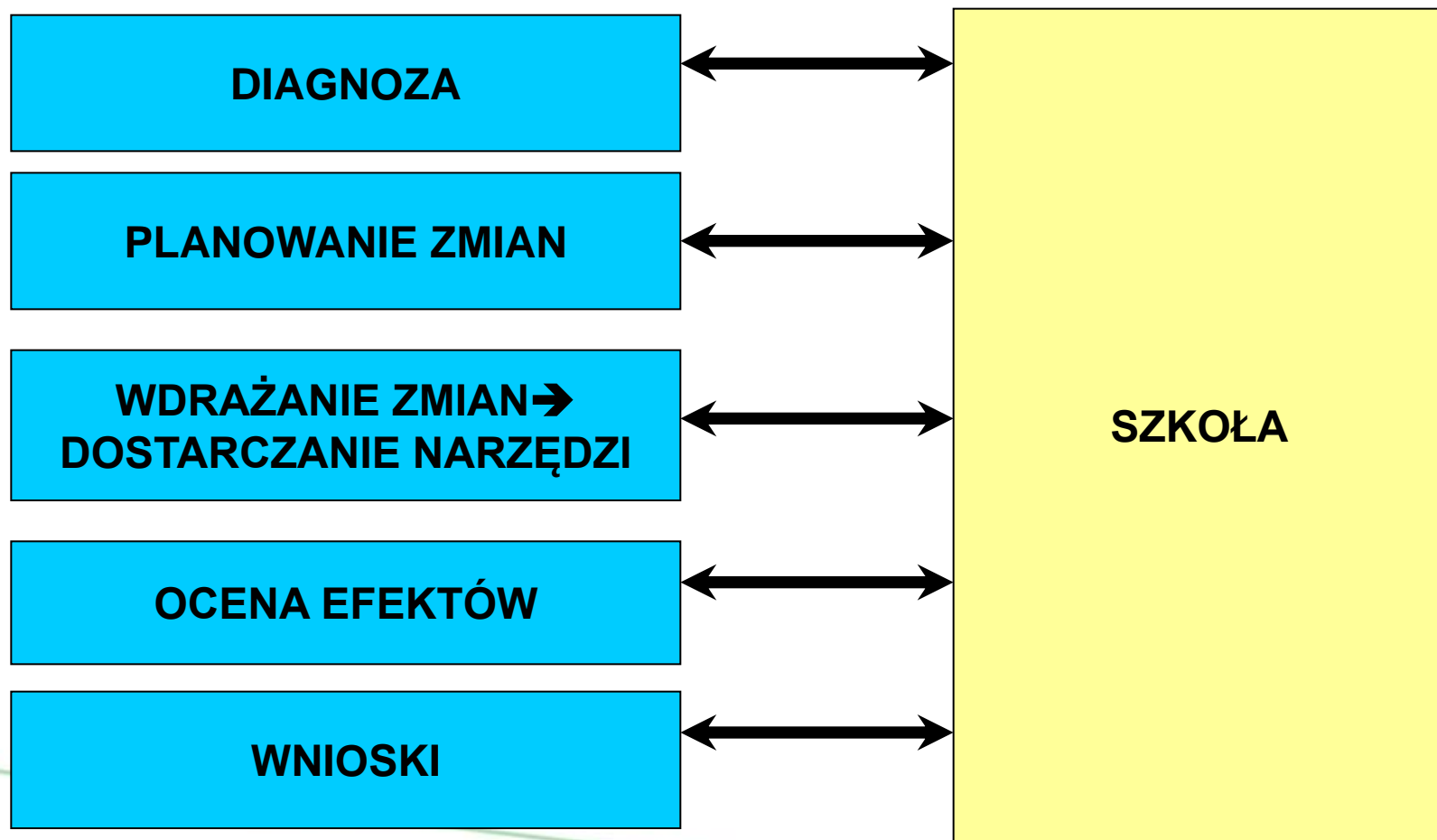
Kompleksowe wspomaganie

- organizowanie i prowadzenie w szkołach i placówkach wspomaganie we wskazanych przez szkołę lub placówkę zakresach
- organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek

Organizowanie i prowadzenie wspomagania

- pomoc szkole w zakresie diagnozowania potrzeb lub problemów
- ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły lub rozwiązania problemów
- zaplanowanie, adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb szkoły oraz jej możliwości, form wspomagania i ich realizacja,
- wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomagania

Procesowe wspomaganie rozwoju szkoły

Pilotaż nowego systemu doskonalenia nauczycieli i wspomaganie pracy szkół

Projekty powiatowe

Pilotaż nowego modelu systemu doskonalenia nauczycieli i zewnętrznego wspomagania szkoły.

85 projektów powiatowych

10 projektów realizowanych od stycznia 2013

75 projektów realizowanych od września 2014

W roku szkolnych 2013/14 ok. 5000 szkół/ 800 SORE

Nowa Rola Placówki Doskonalenia

Pilotaż nowego systemu doskonalenia nauczycieli
poprzez działania prowadzone przez PDN

90 placówek publicznych i niepublicznych

Czas trwania rok szkolny 2013/2014

180 animatorów realizujących roczne plany wspomagania w
180 szkołach

Szkolny organizator rozwoju edukacji (animator)

- osoba, która pracuje na rzecz szkoły i wspiera ją w ramach realizowanego w powiecie projektu
- odpowiedzialna za realizację rocznego planu wspomagania, zbudowanego na podstawie oferty doskonalenia wybranej przez szkołę.
- zewnętrzny konsultant
- wspiera szkołę i dyrektora, towarzysząc oraz służąc pomocą na kolejnych etapach realizacji planu wspomagania.

Szkolny organizator rozwoju edukacji (animador)

- **wspólna diagnoza potrzeb**
- **zaplanowanie działań**
- **zorganizowanie formy doskonalenia**
- **zaangażowanie nauczycieli i dyrektora**
- **udostępnianie niezbędnych materiałów i narzędzi**
- **wspieranie nauczycieli we wdrażaniu nowych rozwiązań**
- **włączenie oceny efektów procesu do ewaluacji wewnętrznej szkoły**
- **wspólne opracowanie rekomendacji.**

Diagnoza pracy szkoły

Do opracowywania planu doskonalenia nauczycieli służą źródła: zewnętrzne, wewnętrzne, statystyczne, czy jakościowe.

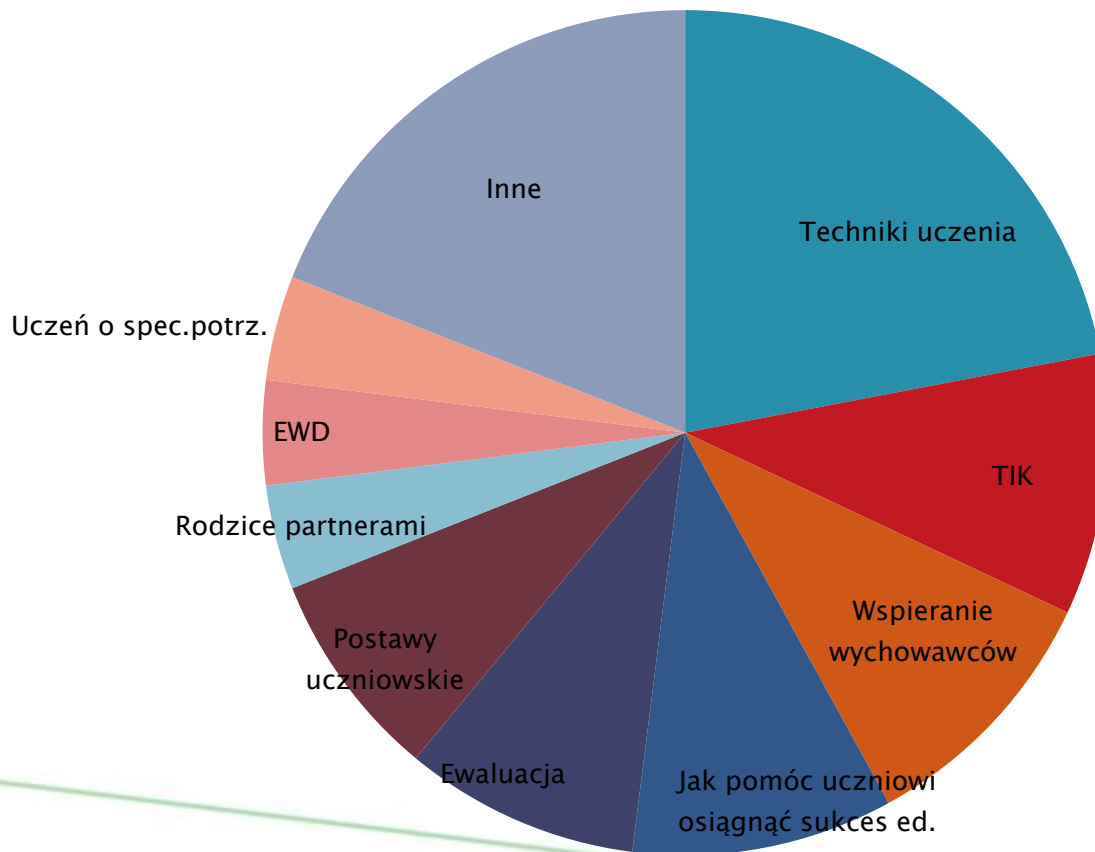
Mapa źródeł:

- wyniki ewaluacji zewnętrznej
- konceptcje pracy szkoły (plan rozwoju szkoły)
- zalecenia lub polecenia MEN
- wyniki ewaluacji wewnętrznej
- dane z raportów „okołoświatowych”

Warsztat diagnostyczno - rozwojowy

- Spotkanie przedstawicieli RP prowadzone przez zewnętrznego specjalistę (SORE/animatora).
- Celem jest opracowanie koncepcji działań wdrożeniowych
- Techniki warsztatowe angażują i skłaniają do refleksji uczestników na temat ich potrzeb i kierunków rozwoju szkoły.
- Warsztat to okazja do pogłębienia współpracy między nauczycielami.

Zestawienie obszarów na przykładzie szkół z powiatu brzeskiego

Refleksje SORE

„Zajęliśmy się analizą raportu z ewaluacji zewnętrznej i dokopaliśmy się do problemu, którego nikt początkowo nie kojarzył z efektem opisanym w ewaluacji.”

„Nauczyciele, z którymi współpracuję szukali przyczyn problemów w dzieciach, rodzicach, otoczeniu szkoły, dopiero na końcu odkryli, jak dużo zależy od nich samych.”

„Zwrot w sposobie myślenia - z narzekania na „no dobrze, ale co my możemy zrobić.”

Refleksje SORE

Współpraca z Radą Pedagogiczną

„Rada pedagogiczna, z którą pracowałem na koniec spotkania stwierdziła „wreszcie zaczęliśmy ze sobą rozmawiać.”

„Jako osoba odpowiedzialna za wspomaganie nauczyłam się pokory i słuchania, przestałam wyrokować.”

Refleksje SORE

Współpraca z dyrektorem szkoły

„To nauczyciele przekonali dyrektorkę do sensowności wspomaganie, po skakaniu z tematu na temat, spodobało jej się ujednoczenie i bardzo się zaangażowała.”

„Po warsztatach diagnostyczno – rozwojowych przeprowadzonych z nauczycielami dyrektor poprosił mnie o podobne spotkania z uczniami, rodzicami, pracownikami niepedagogicznymi”

Refleksje SORE

Dyrektorzy potrzebowali wsparcia, czuli się osamotnieni – teraz są zadowoleni bo mogą otwarcie pogadać o problemach szkoły

„Okazało się, że jestem specjalistą od wszystkiego – od prawa oświatowego po tematykę każdej z ofert doskonalenia”

Obawy

- organizacja procesu
- współpraca SORE z dyrektorem i radą pedagogiczną
- czasochłonność proponowanych działań
- rozmycie końcowych efektów wśród innych procesów zachodzących w szkole
- nadmierna biurokratyzacją
- omawianie problemów szkoły na forum społeczności lokalnej
- system kontroli działań prowadzonych w ramach rocznych planów wspomaganiania

Warunki sprzyjające wspomagananiu

- wyniki ewaluacji wewnętrznej kluczowe w procesie diagnozowania problemów i tworzenia rocznego planu wspomaganiania;
- diagnoza i wybór problemów jako niezbędny element rozwoju szkoły, a nie obnażania słabości szkoły;
- ewaluacja jako szansa na otrzymanie niezbędnej do rozwoju informacji, a nie kontrolę i rozliczanie z odpowiedzialności;

Warunki sprzyjające wspomagananiu

- ewaluacja jako informacja niezbędna do rozwoju szkoły;
- jeden obszar i jasno sprecyzowany problem;
- jasno określona rola SORE i rola dyrektora szkoły;
- metody coachingowe i prace w małych grupach;
- praca metodą projektu;
- zaangażowanie dyrektora.

Korzyści procesowego wspomagania dla dyrektorów

- pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły oraz określeniu obszarów do rozwoju;
- organizacja doskonalenia nauczycieli zgodnie z aktualnymi potrzebami szkoły;
- ułatwienie kontaktów z instytucjami odpowiedzialnymi za udzielanie pomocy uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- dostęp do aktualnej informacji pedagogicznej.

Korzyści procesowego wspomagania dla grona pedagogicznego

- pomoc we wdrażaniu do praktyki zawodowej zmian wprowadzanych w oświacie;
- pomoc w zaplanowaniu rozwoju zawodowego w sposób zgodny z aktualnymi potrzebami szkoły;
- ułatwienie kontaktów z instytucjami odpowiedzialnymi za udzielanie pomocy uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- organizacja form doskonalenia bezpośrednio w szkole;
- wzajemne wsparcie w rozwiązywaniu bieżących problemów dydaktycznych i wychowawczych;
- pomoc w praktycznym zastosowaniu nowych umiejętności;

Korzyści procesowego wspomaganiania dla uczniów

- punktem wyjścia do planowania rozwoju szkół i doskonalenia nauczycieli są potrzeby uczniów;
- nauczyciele udoskonalają swój warsztat pracy, w oparciu o wnioski i doświadczenie wynikające z ich bieżącej pracy z uczniem;
- uczeń staje się współtwórcą (partnerem) procesów edukacyjnych i wychowawczych,
- współdziałanie nauczycieli zwiększa efektywność uczenia się i nauczania.

Dziękuję za uwagę

Marianna Hajdukiewicz
ORE